

Programm „Kiire ja asjatundlik abi 2026–2029“

SISUKORD

PROGRAMMI ÜLDINFO 3

1. PROGRAMMI EESMÄRK, MÕÕDIKUD JA RAHASTAMISKAVA 4

2. OLUKORRA ANALÜÜS 6

3. 2026-2029 PRIORITEETSED VÄLJAKUTSED JA ARENDUS- JA TEGEVUSEESMÄRGID 9

4. PROGRAMMI TEGEVUSED 11

PROGRAMMI TEGEVUS 1. HÄDAABITEADETE VASTUVÕTMINE NING ABI VÄLJASAATMINE 12

Eesmärk 12

Mõõdikud 12

Teenused 13

Olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid 13

PROGRAMMI TEGEVUS 2. AVALIKU KORRA TAGAMINE 14

Eesmärk 14

Mõõdikud 14

Teenused 15

Olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid 16

PROGRAMMI TEGEVUS 3. DEMINEERIMINE 17

Eesmärk 17

Mõõdikud 17

Teenused 17

Olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid 18

PROGRAMMI TEGEVUS 4. PÄÄSTMINE MAISMAAL JA SISEVEEKOGUDEL 19

Eesmärk 19

Mõõdikud 19

Teenused 19

Olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid 23

PROGRAMMI TEGEVUS 5. ABI OSUTAMINE EESTI PÄÄSTEPIIRKONNAS 24

Eesmärk 24

Mõõdikud 24

Teenused 25

Olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid 25

PROGRAMMI TEGEVUS 6. SÜÜTEOMENETLUS 26

Eesmärk 26

Mõõdikud 26

Teenused 26

Olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid 27

5. PROGRAMMI JUHTIMISKORRALDUS 28

Ülevaade programmi koostamise, elluviimise ja aruandluse korraldusest 28

Ülevaade valitsemisaladest ja huvirühmadest, kes on programmi koostamisse ja rakendamisse kaasatud 28

Ülevaade programmi seostest teiste arengudokumentidega 29

LISA 1 30

PROGRAMMI TEENUSTE RAHASTAMISKAVA 30

PROGRAMMI ÜLDINFO

Tulemusvaldkond	Siseturvalisus
Valdkonna arengukava	Siseturvalisuse arengukava 2020–2030
Tulemusvaldkonna ja arengukava eesmärk	Eesti inimesed tunnevad, et nad elavad vabas ja turvalises ühiskonnas, kus igaühe väärtus, kaasatus ja panus kogukonna turvalisusesse loovad ühe turvalisima riigi Euroopas. Parandatakse elukeskkonda, vähendatakse ohtu elule, tervisele, varale ja põhiseaduslikule korrale ning tagatakse kiire ja asjatundlik abi.
Programmi nimi	Kiire ja asjatundlik abi
Programmi eesmärk	Inimesed tunnevad ennast kaitstuna ja avalikus kohas turvaliselt. Ohtu sattumisel on abi saamine ja osutamine kiire ja asjatundlik. Suurendatud on võimekust paljude kaasabil ohule reageerida ja leevendada ohu realiseerumisel tekitatud kahju. Järelevalvet avaliku ruumi üle ja sündmuste lahendamist toetavad vähem bürokraatlik õiguskeskkond ning jätkusuutlikud innovaatilised infotehnoloogia- ja sidelahendused.
Programmi periood	2026–2029
Peavastutaja	Siseministeerium (SIM)
Kaasvastutajad, kes planeerivad oma osade teenuste raha selles programmis	Politsei- ja Piirivalveamet (PPA), Päästeamet PÄA, Häirekeskus (HÄK), Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus (SMIT)
Kaasvastutajad ja partnerid, kes panustavad programmi eesmärkide saavutamisse, kuid ei planeeri oma teenuste raha selles programmis	Sisekaitseakadeemia (SKA), Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM), Transpordiamet (TA), Riigi Infosüsteemi Amet (RIA), Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (TTJA), Lennuliiklusteeninduse AS, Justiits- ja Digiministeerium (JDM), Registrate ja Infosüsteemide Keskus (RIK), Eesti Kohtuekspertiisi Instituut (EKEI), Keskkonnaagentuur, Regionaal- ja Põllumajandusministeerium (REM), Välisministeerium (VÄM), Kultuuriministeerium (KUM), Sotsiaalministeerium (SOM), Terviseamet, Tervisekassa, Rahandusministeerium (RAM), Riigikantselei, Kaitseministeerium (KAM), Kaitsevägi (KV), Kaitseliit (KL), kohalikud omavalitsused (KOV) ning küla- ja asumiselsid, siseturvalisusega tegelevad ühingud (Eesti Abipolitseinike Kogu, Päästeliit, Eesti Vabatahtlik Mere- ja Järvepääste MTÜ, Saaremaa Vabatahtlik Merepääste Selts MTÜ, Naabrivalve, Eesti Turvaettevõtete Liit, Eesti Päästeala Töötajate Ametiühing MTÜ)
Programmi seos „Eesti 2035“ eesmärkidega	Riigivalitsemine: Eesti on uuendusmeelne, usaldusväärne ja inimesekeskne riik, Elukeskkond: Eestis on kõigi vajadusi arvestav, turvaline ja kvaliteetne elukeskkond

1. PROGRAMMI EESMÄRK, MÕÕDIKUD JA RAHASTAMISKAVA

Eesmärk

Inimesed tunnevad ennast kaitstuna ja avalikus kohas turvaliselt. Ohtu sattumisel on abi saamine ja osutamine kiire ja asjatundlik. Suurendatud on võimekust paljude kaasabil ohule reageerida ja leevendada ohu realiseerumisel tekitatud kahju. Järelevalvet avaliku ruumi üle ja sündmuste lahendamist toetavad vähem bürokratlik õiguskeskkond ning jätkusuutlikud innovaatilised infotehnoloogia- ja sidelahendused.

Mõõdikud

Programmi eesmärgi mõõdikud	Suund	Tegelik			Sihttase					Allikas
		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
Elanike rahulolu hädaabiteadete menetlemisega ¹	Suurem parem	-	91 %	88 %	97 %	97 %	97 %	97 %	97 %	Häirekeskus
Elanike rahulolu politsei tööga	Suurem parem	-	79 %	76 %	90 %	90 %	90 %	90 %	90 %	Politsei- ja Piirivalveamet, Eesti elanikkonna turvalisuse uuring
Elanike rahulolu päästesündmuste lahendamisega ²	Suurem parem	92 %	91 %	93 %	93 %	93 %	93 %	93 %	93 %	Päästeamet
Avalikus kohas inimeste turvalisust mõjutavate süütegude arv	Väiksem parem	2910 tk	3058 tk	-	2895 tk	2895 tk	2895 tk	2895 tk	2895 tk	Politsei- ja Piirivalveamet
Elanike teadlikkus hädaabinumbri 112	Suurem parem	-	-	96 %	95 %	95 %	95 %	95 %	95 %	Siseministeerium, siseturvalisuse avaliku arvamuse uuring
Keskmine otsingu- ja päästeüksuse ³ lennu- või mereõnnetuse sündmuskohale jõudmise aeg	Väiksem parem	34 min	40 min	37,15 min	60 min	60 min	60 min	60 min	60 min	Politsei- ja Piirivalveamet

¹ Metoodika muudatuse tõttu 2024. aastal ei ole tulemus üheselt võrreldav varasemate aastate tulemustega.

² Rahuloluindeksi arvutatakse soovitusindeksi meetodil, päästeteenuse kasutajate hulgas, küsimuse "kuivõrd jäite rahule päästemeeskonna tegutsemisega päästesündmuse lahendamisel" kaudu. Päästeamet kasutab kasutajate tagasiside küsimiseks Recommy keskkonda <http://recommy.com/>

³ Otsingu- ja päästeüksuse (SRU- search and rescue unit) mõiste tuleneb Rahvusvahelisest mereotsingute ja -pääste 1979. aasta konventsioonist. See on sihtotstarbeline üksus, mis koosneb spetsiifilise väljaõppe saanud isikutest, kel on otsingu- ja päästeoperatsioonide kiireks teostamiseks vajalik varustus. Eesti otsingu- ja päästeüksused on PPA, PÄA ja MeV ning PPA'ga merepäästetööde lepingu sõlminud vabatahtlike merepäästjate üksused.

Rahastamiskava

Eelarve jaotus (eurodes)	EELARVE		EELARVE PROGNOOS		
	2025	2026	2027	2028	2029
Programmi tegevus 1: Hädaabiteadete vastuvõtmine ning abi väljasaatmine	8 702 610	7 319 840	7 301 436	7 334 413	7 334 967
Programmi tegevus 2: Avaliku korra tagamine	76 996 879	72 823 008	72 573 898	71 422 809	71 420 440
Programmi tegevus 3: Demineerimine	6 031 539	6 027 550	5 966 913	5 928 653	4 954 024
Programmi tegevus 4: Päästmine maismaal ja siseveekogudel	78 399 125	82 199 227	82 063 370	81 603 468	90 757 356
Programmi tegevus 5: Abi osutamine Eesti päästepiirkonnas	16 651 577	13 224 458	13 008 247	12 146 967	12 149 966
Programmi tegevus 6: Süüteomenetlus	38 498 598	37 207 318	36 634 790	36 718 037	36 708 812
KOKKU	225 280 328	218 935 391	217 730 373	215 319 922	223 492 758

* 2025.a puhul tuuakse Riigikogu poolt kinnitatud esialgne eelarve.

Programmi elluviimist on sealhulgas planeeritud rahastada järgmistest välistoetuste allikatest.

Välistoetuste eelarve jaotus (eurodes)	EELARVE		EELARVE PROGRNOOS		
	2025	2026	2027	2028	2029
MUUD TOETUSED	1 698 359	1 558 035	1 100 013	534 802	465 810
Ühtekuuluvuspoliitika fond	665 479	444 385	214 089	78 611	82 226
KOKKU	2 363 838	2 002 421	1 314 102	613 412	548 036

* 2025.a puhul tuuakse Riigikogu poolt kinnitatud esialgne eelarve.

2. OLUKORRA ANALÜÜS

Nõudlus siseturvalisuse teenuste järele ei vähene

Olgugi, et sihiks on seatud erinevate õnnetuste ja rikkumiste vähenemine, siis pole ette näha, et siseturvalisuse arengukava kehtivuse perioodil väheneks oluliselt nõudlus siseturvalisuse teenuste järele. Igal juhul on vaja tagada valmisolek reageerida. Juhtumite arvu vähenemine võib siiski kaasa aidata, et reageerimise aeg lüheneb ja kvaliteedinäitajad paranevad.

Üha raskem on teenuseid jätkusuutlikult ja kvaliteetselt üle riigi pakkuda

Rahvastiku vananemine, sh tööjõuturule sisenevate noorte arvu vähenemine ja eriteenistujate siirdumine pensionile toovad kaasa raskusi siseturvalisuse teenuste pakkumiseks vajalike teenistujate leidmisel. Kutseliste teenistujate kõrval on tähtis ka vabatahtlike panus, mis on aasta-aastalt suurenenud. Edaspidi on plaanis vabatahtlike tegevust mitmekesistada, näiteks luues enam võimalusi ennetustegevustesse panustamisel, kuid vabatahtlike roll reageerimisel jääb kindlasti oluliseks⁴. Kiire ja asjatundliku abi pakkumisel on kavas pöörata tähelepanu, et korrakaitseorganid, kohalikud omavalitsused ja vabatahtlikud oleks nii koos kui ka eraldi valmis reageerima õnnetusele või ohule senisest paremini.

Abi kättesaadavus ja reageerimisvõimekus püsib kõrgel tasemel

Hädaabinumbri 112 tehti 2024. aastal 989 711 kõnet, mis on 14% vähem kui 2023. aastal (1 156 528 kõnet). Vähenemine võib viidata sellele, et inimeste teadlikkus ennetavatest meetmetest ja abi vajalikkusest on paranenud. Samas ei pruugi selline langus tingimata tähendada ohtude vähenemist.

Kõnede menetlemise kiirus püsis möödunud aastal endiselt kõrgel tasemel: 96% kõnedest võeti vastu 10 sekundi jooksul ning keskmine ooteaeg oli 5,6 sekundit. See näitab, et Häirekeskus on säilitanud kokkulepitud operatiivse töövõimekuse ja seadnud sihi seda nii ka järjepidevalt hoida.

Politsei reageerimiskiirus sõltub suuresti piirkondlikust jaotusest. Tiheasustusaladel reageeriti 2024. aastal elu ja tervist ohustavatele juhtumitele piirajaga 92% juhtumitest, kuid hajaasustuspriirkondades oli see näitaja 80% (eesmärk on 95%). See viitab, et ressursside piisavus mh ka maapiirkondades vajab jätkuvalt tähelepanu, sest ohu korral võib abi saabumine võtta liiga kaua aega.

Politsei suutlikkus kiiresti ja tõhusalt reageerida sõltub otseselt olemasolevatest ressurssidest

Politseipatrullide keskmine väljapanek oli 2024. aastal 62, mis on väiksem võrreldes 2023. aastaga (68) ning jääb alla sihttasemele (86). Patrullide vähenemine tähendab, et suuremates linnades keskendub politsei peamiselt hädavajalikele väljakutsetele, jättes vähem aega ennetavateks tegevusteks nagu liiklusjärelvalve ja avaliku korra tagamine.

Avaliku korra raskeid rikkumisi registreeriti 2024. aastal 903, mis on küll veidi enam kui 2023. aastal (896), kuid samas tunduvalt madalam kui varasemate aastate keskmised näitajad. Kõige probleemsemad valdkonnad olid joobes isikutega seotud vahejuhtumid, isikuvastased süüteod ja öörahu rikkumised, mis moodustasid kokku ligikaudu kaks kolmandikku kõigist politsei väljakutsetest.

Patrullide nappus võib tulevikus ohustada politseitöö efektiivsust, kuna suure töökoormuse tõttu jääb korrakaitsetel üha vähem aega ennetustööks. Kui see trend jätkub, võib suurendada risk, et osa rikkumisi jääb registreerimata või menetlus venib.

Pääste- ja demineerimistöode arvu vähenemine

Päästesündmuste arv 2024. aastal vähenes. Päästesündmusi oli 2024. aastal kokku 11 883, mis on 3786 võrra vähem kui 2023. aastal. Põhjuseks võib olla ennetustöö efektiivsem korraldamine ja inimeste teadlikkuse paranemine. Samas pole garantiid, et õnnetused tegelikult vähem juhtuvad – võimalik, et osa juhtumeid jääb lihtsalt registreerimata või lahendatakse iseseisvalt.

⁴ Vabatahtlike tegevuse mitmekesistamise ja süsteemi jätkusuutlikkuse teema on avatud programmis „Ennetav ja turvaline elukeskkond“.

Positiivne areng on uute päästekomandode loomine Jüris, Paides, Viljandis ja Haapsalus, mis aitab parandada päästjate valmisolekut regioonides. Samuti suurenes vabatahtlike päästjate kaasatus, aidates vähendada reageerimisega kriitilistes olukordades.

Demineerimisüksused said 2024. aastal 1536 väljakutset ning kahjutustasid 6622 lõhkekeha. Samuti tõsteti abidemineerijate kaasatust – nende töömaht kahekordistus võrreldes 2023. aastaga, mille tulemusena toetati professionaalseid demineerijaid 1233 tunni ulatuses. Lisaks loodi ööpäevaringne keemia- ja kiirgusohule reageerimise võimekus, mis annab olulise lisakihi riigi turvalisusele.

Lennu- ja merepääste väljakutsed

Laevaliikluse intensiivsus Läänemerel suureneb pidevalt, uued laevad mahutavad aina rohkem reisijaid ja kaupa. Eraomandis vee- ja õhusõidukite arv aasta-aastalt kasvab, nende kasutusaeg laieneb kliima soojenedes ka väljapoole suvist hooaega. Aktiivselt tegeletakse meremajanduse arendamisega, lisandumas on uusi vesiviljelusalasid, kalakasvandusi ja planeeritakse meretuuleparkide ehitust. Merel kasutatavad uued tehnoloogiad, seal hulgas mehitamata õhu- ja veesõidukid, seavad uued väljakutsed ka otsingu- ja päästetööde teostajatele. Tuleb olla valmis aastaringsest reageerimisest ka suuremahulisele merepäästesündmusele, milles vajab abi suur hulk inimesi. Arendamist vajab talvine võimekus merel inimesi abistada.

Merepääste valdkonnas suurenes teenindatud juhtumite arv. Politsei- ja Piirivalveameti lennu- ja merepääste koordinatsioonikeskus lahendas 2024. aastal 367 juhtumit, millest 222 olid seotud eluohtliku olukorraga. Kokku vajasisid merepäästjate abi 580 inimest, kuid paraku jäi 7 neist teadmata kadunuks või hukkus.

Vabatahtlike merepäästjate roll on jätkuvalt oluline – nende kaasatust 2024. aastal suurendati ning reageerida tuli 161 korral, millest 92 juhtumit olid seotud mereabi osutamisega. Samuti jätkati 2024. aastal autonoomsete merepäästejaamade paigaldamisega sadamatesse, et luua paremad tingimused varustuse hoiustamiseks ja parandada merepäästjate reageerimisvõimet.

Süüteo menetluse digitaliseerimise edusammud

Õiguskaitse süsteemi moderniseerimine on jätkunud kiirelt ning menetlusprotsessid on muutunud efektiivsemaks. Automaatse liiklusjärelvalve abil menetleti 2024. aastal 320 923 õigusrikkumist, mis on rohkem kui eesmärgiks seatud 250 000.

Samuti lõppes möödunud aastal paberivaba süüteo menetluse täisautomatiseerimine, mis võimaldab politsei ja kohtusüsteemi vahel kiiret andmevahetust. Uuendatud on ka liiklusjärelvalve süsteemi – uue Hoiatusmenetluse Infosüsteemi (HIS2) väljatöötamine võimaldab edaspidi kasutada täpsemaid tehnoloogiaid rikkujate tuvastamiseks.

Suureneb surve muuta teenuseid mõjusamaks ning töötajatele ja elanikele mugavamaks, kasutades tehnilisi ja innovaatilisi lahendusi

Siseturvalisuse teenuseid on pidevalt muudetud optimaalsemaks, mõjusamaks ja nii valdkonna töötajatele kui ka elanikele võimalikult vähekoormavaks, kuid endistviisi on arenguvõimalusi. Näiteks ei ole politseiressursi kasutamine optimaalne, kuna politsei täidab ka kohustusi, mis ei eelda politseilist väljaõpet või sekkumist. See omakorda vähendab suutlikkust reageerida elanike seisukohalt tähtsamatele probleemidele.

Reageerimiseks vajaliku taristu ja tehnoloogia tagamine on ülitähtis edutegur, et pakkuda kvaliteetseid siseturvalisuse teenuseid⁵. Näiteks, selleks et politsei, pääste ja kiirabi jõuaksid inimesteni kiiresti ja täpselt, on vaja toimivaid side ja IT-teenuseid, mis tagaksid info kiire kättesaadavuse. Selle jaoks on vajalik asukohast sõltumata kiire sideühendus ja toimivad andmebaasid ning süsteemide koostalitlusvõime Euroopa Liidu süsteemidega. Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskuse suutlikkus teenuseid pakkuda sõltub suurel määral IKT-taristu, tarkvara ja infoturbe nüüdisaegsusest ja tänapäeva nõuetele vastavusest. Tegutsemine piiratud ressursside tingimustes on viinud olukorraneni, kus ei ole piisavalt võimalusi, et teenuseid korrastada. Uued vajadused siseturvalisuse valdkonnas toovad aga kaasa senisest suuremad nõudmised

⁵ Siseturvalisuse teenused on kasutatud üldmõistena katmaks ohutuse ja turvalisuse tagamisega tegelevaid asutusi, vabaiühendusi ning ettevõtteid.

IKT-teenuste kättesaadavuse, arendamise ja infoturbe järele. Seetõttu on peale praeguste teenuste hulga ja taseme hoidmise vajalik edasi arendada suutlikkust IKT-teenuseid kvaliteetselt pakkuda ja luua ka uusi võimeid. Näiteks praegu puuduvad vajalikud IT-vahendid, mida kasutada avaliku korra ja reageerimist vajavate sündmuste eel ja mõjude täielikuks hindamiseks, visualiseerimiseks ja planeerimiseks. Piirkondlikud ohutegurid muutuvad kiiresti ning ametid peavad selleks, et osutada kiiret ja professionaalset abi, olema suutelised operatiivselt koostama ja visualiseerima võrgustiku projektsioone või stsenaariumeid ning hindama piirkondlike ohutegurite mõjualasid.

Elanike ootuste ja kiiresti areneva tehnoloogiaga tuleb arvestada ka hädaabiteadete korralduse juures. Elanikele on riigi usaldusväärsuse üks olulisi näitajaid kindlustunne, et ohu ilmnmisel või ohtu sattumisel saavad nad loota riigi abile ning abi on võimalik kutsuda igal ajal ja igas kohas. Inimesele on tähtis, et hädaabiteade võetakse vastu kiirelt ja professionaalselt ning edastatakse lahendamiseks õigetele abiandjatele. 2015. aastal toimunud ühtsele hädaabinumbri üleminek vastas elanike ootustele ja parandas hädaabinumbri kättesaadavust. Samas tõi esile ka uusi probleeme, mille lahendamine nõuab jätkuvat arendustööd ning asutuste jõupingutusi, et elanikke kaitsta ja ohtusid tõrjuda. See tähendab, et kuigi enamik hädaabiteateid edastatakse praegu telefoni teel, sunnib info- ja kommunikatsioonitehnoloogia areng arvestama elanike kasvavate ootustega menetleda hädaabiteateid, mis on edastatud muude teabeedastusviiside ja -vahendite abil.

112 peab olema ligipääsetav rohkemate kanalite kaudu ja iga abivajadus leidma lahenduse – hädaabiühendus peab olema tagatud kõigile ning seejuures tuleb arvestada nii erivajaduste (nt kuulmis- või kõnepuue), suhtlemisharjumuste kui kaasaegsete tehnoloogiliste vahendite kasutamisega. Suur hulk 112 kõnesid sisaldavad probleeme, mille lahendamiseks ei ole vajalik operatiivressursi (politsei, pääste, kiirabi) sekkumine. Selleks on oluline luua võrgustik vastavate ülesannetega asutustest ning kindlustada abivajadusest info edastamine. Tervikuna tähendab see uutele protsessidele vastava uue põlvkonna 112 infosüsteemide arendamist.

Kõik teated ei vaja kohest sekkumist ja appi tõttamist, aga ka nendega tuleb tegeleda ning luua selleks toimiv tugisüsteem. Selleks, et info saamine oleks võimalikult mugav, on oluline üks kontaktpunkt, kust saab infot nii igapäevaselt kui ka kriiside ajal, mil ühiskonna infovajadus on oluliselt suurenenud. 2020. aastal loodud ja edaspidi arendatav riigiinfo telefon 1247 on üks võimalustest, kus saab infot riigi toimimise kohta nii igapäevaselt kui ka kriiside ajal.

3. 2026-2029 PRIORITEETSED VÄLJAKUTSED JA ARENDUS- JA TEGEVUSEESMÄRGID⁶

Prioriteetne väljakutse		Hädaabinumbri 112 arendamine
Miks oluline, milles seisneb väljakutse?		Oluline on parandada 112 teenuse ligipääsetavust, vähendada IKT-ga seotud kriitilisi intsidente ja leida lahendused, kuidas menetleda teateid, kus puudub kiire abivajadus.
Arendus- ja tegevuseesmärgid 2026-2029		<ol style="list-style-type: none">1. Luuakse lahendused, mis tagavad erinevate kanalite abil abivajajatele võrdse ja senisest parema juurdepääsu abi saamiseks hädaabinumbri 112 (videokõne, reaalaja tekstiedastus, tervikvestlus).2. Parandatakse 112 teenuse toimepidevust infotehnoloogiliste lahenduste arendamise abil.

Prioriteetne väljakutse		Pääste- ja demineerimistöö toimepidevuse ja suutlikkuse suurendamine
Miks oluline, milles seisneb väljakutse?		Päästetöö suutlikkus kliimamuutuste ja julgeolekuvajadustega seoses ei ole piisav.
Arendus- ja tegevuseesmärgid 2026-2029		<ol style="list-style-type: none">1. Suurendatakse kutseliste ja vabatahtlike tehnilist varustatust päästetööde läbiviimiseks (sh kliimamuutuste ja julgeoleku-vajadustega seoses):<ol style="list-style-type: none">1.1. üleujutustele ja varingutele reageerimiseks,1.2. tormikahjustuste likvideerimiseks,1.3. metsatulekahjude kustutamiseks,1.4. demineerimise ja keemiapääste suutlikkuse parandamiseks.2. Tagatakse pääste- ja demineerimistöö toimepidevuse suurendamine parandamaks kriisideks valmisolekut.<ol style="list-style-type: none">2.1. Rakendatakse arendusprojekti „Päästevõrgustiku teaduspõhine tulevikuvaade“ päästevõrgustiku paremaks planeerimiseks ja tuleviku trendide prognoosimiseks.2.2. Fookuses on võimearendused, mis toetavad reageerimist keemia- ja kiirgusohule ning keemia- ja kiirgusründe.

Prioriteetne väljakutse		Lennu- ja merepäästetööde võimekuse parandamine
Miks oluline, milles seisneb väljakutse?		Eraomandis vee- ja õhusõidukite arv aasta-aastalt kasvab, nende kasutusaeg laieneb ka väljapoole suvist navigatsioonihooaega. Väljakutseks on abi osutamine päästepiirkonnas talvisel navigatsiooniperioodil ning aastaringset pimedal ajal, sest kasutatavad veesõidukid ei ole sobivad talvistes tingimustes töötamiseks, öövaatlusseadmeid ei ole piisavalt ja päästekopteri jäätörjesüsteem töötab tõrgetega.

⁶ Peatükis nimetatud olulisemad väljakutsed on valik olulisimatest lahendamist vajavatest probleemidest ja/või enam tähelepanu vajavatest võimalustest, millega on kavas järgmisel neljal aastal eelisjärjekorras tegeleda. Peatükis loetletud olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid on järgmise nelja aasta prioriteetsemad ning olulisima mõjuga muutused.

<p>Arendus- ja tegevuseesmärgid 2026-2029</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tõstetakse lennu- ja merepääste tööde tegemise võimekust talvisel navigatsiooniperioodil. 2. Tugevdatakse valmisolekut reageerida suuremahulistele merepäästesündmustele.
<p>Prioriteetne väljakutse</p>	<p>Süüteomenetluse lihtsuse ja kiiruse suurendamine</p>
<p>Miks oluline, milles seisneb väljakutse?</p>	<p>Piiratud ressursside tingimustes on vajalik nii palju kui võimalik erinevaid töid automatiseerida. Näiteks hetkel süüteomenetluse korralduse efektiivsuse ja kiiruse osas on arenguruumi: palju toiminguid tehakse käsitsi paberkandjal, kõik praegu kasutatavad infosüsteemid ei võimalda digitaalsele menetlusele üleminekut, ekspertiisiga seotud suhtlus toimub suuresti paberil või e-kirja vahendusel jne. Selline olukord raskendab asutuste tööd ning teisalt ei ole ka inimesekeskne.</p>
<p>Arendus- ja tegevuseesmärgid 2026-2029</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Viiakse ellu süüteomenetlemise digitaliseerimisega seonduvaid tegevusi, et süütegude uurimises oleks võimalik kasutada kaasaegseid lahendusi. Digitaliseerimine tõhustab menetluse läbiviimist oluliselt, sh võimaldab automatiseerida protsesse, mis ei vaja inimese sekkumist. 2. Korrakaitseseaduse muutmise eelnõuga luuakse õiguslik alus Tallinna kainestusmaja teenuse üleandmise algatamiseks, mis vähendaks märkimisväärselt politsei töömahtu joobes isikutega tegelemise osas. 3. Automaatse liiklusjärelvalve jätkusuutlikkuse tagamiseks ja laiendamiseks arendatakse hoiatusmenetluse infosüsteemi (HIS) uus versioon (HIS2).

PROGRAMMI TEGEVUSED

Programmi tegevused keskenduvad avaliku korra kaitsmisele, ühiskonnas aktsepteeritud käitumisest kõrvalekalletele reageerimisele ja abi osutamisele vees, õhus ja maismaal, eelkõige nendes olukordades, kus on ohus inimese elu ja tervis. Reageerib asjakohase pädevusega kutseline või vabatahtlik. Abi saamine ja osutamine on kiire ja vahetu. Sündmuseid lahendavad professionaalid, keda toetavad vabatahtlikud, ja teised, kellel on võimekus lahendada avaliku korda kaitsvat ülesannet.

Programmi
tegevus 1:
Hädaabiteadete
vastuvõtmine
ning abi
väljasaatmine

Programmi
tegevus 3:
Demineerimine

Programmi
tegevus 5: Abi
osutamine Eesti
päästepiirkonnas

Programmi
tegevus 2: Avaliku
korra tagamine

Programmi
tegevus 4:
Päästmine
maismaal ja
siseveekogudel

Programmi
tegevus 6:
Süüteomenetlus

Programmi tegevus 1. Hädaabiteadete vastuvõtmine ning abi väljasaatmine

Eesmärk

Kogu ööpäeva jooksul on tagatud ligipääs kiirele abile erinevates kanalites, ohule ja sündmusele antakse asjakohane hinnang ning abiosutaja saadetakse õigel ajal välja.

Mõõdikud

Programmi tegevuse eesmärgi mõõdikud	Suund	Tegelik			Sihttase					Andmeallikas
		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
Nende kõnede osatähtsus protsentides, millele on vastatud 10 sekundi jooksul	Suurem parem	91 %	92 %	96 %	92 %	92 %	92 %	92 %	92 %	Häirekeskus
Teadete, milles sisaldub oht elule ja tervisele, menetlemise kiirus	Väiksem parem	2,31 min	2,18 min	1,50 min	2 min	2 min	2 min	2 min	2 min	Häirekeskus
112 kõnede osakaal, mis ei ole seotud kiire abivajadusega ⁷	Väiksem parem	-	41 %	-	35 %	30 %	30 %	30 %	30 %	Häirekeskus
Kanalite arv, mille kaudu on tagatud ligipääs hädaabinumbri 112 ⁸	Suurem parem	-	-	-	4	6	7	7	7	Häirekeskus

⁷ Mõõdiku sõnastus ja sihid on muudetud vastupidiseks. Eesmärk on näidata nende kõnede hulka 112 teenusel, millel puudub tegelik kiire abivajadus (politsei, pääste või kiirabi) ning mis häirivad eesmärgi ja sihipärast teenuse osutamist.

⁸ Mõõdiku sõnastust muudeti, kuna erinevate kanalite kasutamise osakaalu mõõtmine ei ole eesmärk. Eesmärk on tagada kanalid, mille abil paraneb ligipääsetavus 112 teenusele kõikide elanike jaoks.

Teenused

Programmi tegevust viiakse ellu järgmiste Siseministeeriumi ja Häirekeskuse teenuste kaudu.

Teenuse nimetus	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus
Hädaabiteadete menetlemise valdkonna poliitika kujundamine (vastutaja Siseministeerium)	Inimeste abiküsimise teated on vastu võetud ja abivajadus välja selgitatud. Igale abivajadusele reageeritakse, ohule ja sündmusele antakse asjakohane hinnang ning abiosutaja saadetakse õigel ajal välja. Kogu ööpäeva hoitakse töös eri suhtluskanalid, tagades suhtlemise nii abivajajaga kui ka erinevate abiosutajate endi vahel. Inimeste teadlikkus abi küsimise kanalitest on paranenud.	Hädaabi teadete menetlemise valdkonna poliitika väljatöötamine ja selle elluviimise koordineerimine.
Hädaabiteadete vastuvõtmise ja töötlemise teenus (vastutaja Häirekeskus)	Hädaabinumbri 112 saabunud hädaabiteated on vastu võetud ning politsei, pääste ja kiirabi hädaabiteated on töödeldud.	Tagatud on kõikide Euroopa ühtsele hädaabinumbri 112 saabunud hädaabiteadete vastu võtmine ning politsei, pääste ja kiirabi hädaabiteadete töötlemine ning neile ohuhinnangu andmine.

Olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid

Hädaabiteadete vastuvõtmine ning abi väljasaatmine	Vastutaja	Seotud pool	Aasta
1.1. Loodud on lahendused, mis tagavad erinevate kanalite abil abivajajatele võrdse juurdepääsu abi saamiseks hädaabinumbri 112 ning abivajaduse hindamiseks.	SIM	HÄK, PPA, SOM, PÄA, SMIT	2024–2027
1.2. Katkematult on vastu võetud ja töödeldud erinevate kanalite vahendusel saabunud hädaabiteateid.	HÄK, SMIT		2026–2029
1.3. Välja on töötatud uued meetodid, millega pakkuda tuge hädaabinumbri helistajatele, kes ei vaja politsei, kiirabi ja/või pääste abi	HÄK	SIM	2026–2029
1.4. Leitud on lahendused, kuidas tehnoloogia toetab hädaabiteenuse pakkumist efektiivseimal viisil.	HÄK, SMIT	SIM	2026–2029
1.5. Rakendatud on uusi jätkusuutlikke lahendusi abiandjate väljasaatmiseks ning operatiivinfo vahendamiseks.	SIM	HÄK, SMIT, PPA, PÄA, SOM	2024–2026
1.6. Arendatud on Politsei- ja Piirivalveameti operatiivinfo haldamist ja andmete vahendamist SOS-ga. patrullide ja toimekondade väljasõidukorraldused on automatiseeritud.	SIM	SMIT, PPA	2029

Programmi tegevus 2. Avaliku korra tagamine

Eesmärk

Avaliku korra hoidmine on kõigi ülesanne, mida täidavad erinevad korrakaitseorganid lähtudes ohust ja korrarikkumise liigist. Igale sündmusele reageeritakse optimaalsete jõududega korrarikkumise lõpetamiseks. Inimeste elu ja tervist ohustavatele sündmustele reageeritakse esmajärjekorras, et võimalik tagajärg oleks minimaalne.

Mõõdikud

Programmi tegevuse mõõdikud	Suund	Tegelik			Sihttase					Andmeallikas
		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
Tiheasustusega alal elu ja tervist ohustavale sündmusele piirajaga reageerimiste osakaal ⁹	Suurem parem	84 %	83 %	92 %	99 %	99 %	99 %	99 %	99 %	Politsei- ja Piirivalveamet
Hajaasustusega alal elu ja tervist ohustavale sündmusele piirajaga reageerimiste osakaal	Suurem parem	74 %	74 %	80 %	95 %	95 %	95 %	95 %	95 %	Politsei- ja Piirivalveamet
Atesteeritud patrullpolitseinike osakaal (võrreldes patrullpolitseinike arvuga)	Suurem parem	-	-	-	25 %	50 %	75 %	90 %	90 %	Politsei- ja Piirivalveamet
Abipolitseinike poolt patrulltegevuses osaletud aeg	Suurem parem	-	87000 h	-	87000 h	87000 h	87000 h	87000 h	87000 h	Politsei- ja Piirivalveamet
Kohalike omavalitsuste arv, kus on ametisse nimetatud korrakaitseametnik	Suurem parem	-	5 tk.	5 tk.	5 tk.	7 tk.	9 tk.	11 tk.	11 tk.	Siseministeerium
Kohalikes omavalitsustes ametis olevate korrakaitseametnike arv	Suurem parem	-	-	43 in.	43 in.	55 in.	65 in.	75 in.	85 in.	Siseministeerium

⁹ Elu ja tervist ohustavale sündmusele piirajaga reageerimiste mõõdikute täitmise eelduseks on, et Politsei- ja Piirivalveameti esmareageerijate arv säilib olemasoleval tasemel. Ressursi vähenedes ei pruugi olla võimalik hoida reageerimise, liiklusjärelvalve ja avaliku korra tagamise taset. Olemasolev tase on 1180 esmareageerijat, millest 71 esmareageerija kohta on kaetud abipolitseinike poolse osalemisega.

Teenused

Programmi tegevust viiakse ellu järgmiste Siseministeeriumi ning Politsei- ja Piirivalveameti teenuste kaudu.

Teenuse nimetus	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus
Korralduspoliitika kujundamine (vastutaja Siseministeerium)	Korralduspoliitika väljatöötamine ning ministeeriumi valitsemisala asutuste korraldusvaldkonna tegevuse koordineerimine.	SIM valitsemisala juhtkond, koordineeritavad asutused, korraldusega tegelevad asutused, rahvusvahelised organisatsioonid (ÜRO, INTERPOL, EUROPOL, EUCPN, CEPOL), EN ja EK alalised töörühmad.
Liiklusjärelvalve teenus (vastutaja Politsei- ja Piirivalveamet)	Kogukonnad on turvalised ja elukeskkond ohutu.	Teenusega tagatakse liiklejate riskikäitumise ennetamine ja vähendamine, mille tulemusel paraneb üldine liiklusohutus ning väheneb tõenäosus sattuda liiklusõnnetusse.
Patrullitöö teenus (vastutaja Politsei- ja Piirivalveamet)	PPA jõuab elu ohustava korralduse hädabiteate sündmuskohale kiirusega, mis hoiab ära rasked tagajärjed. Esmareageerija suudab tõkestada relvastatud äkkründaja.	Teenusega tagatakse avalikku korda ähvardava ohu ennetamine ja tõrjumine.
Isikute kinnipidamise teenus (vastutaja Politsei- ja Piirivalveamet)	PPA on süütegude lahendamisel tõhus.	Teenusega tagatakse arestimajas ja kinnipidamiskeskuses isikute kinnipidamistingimustele vastav kinnipidamine ja kinnipeetud isikute ohutus.
Isikute otsimise teenus (vastutaja Politsei- ja Piirivalveamet)	PPA on süütegude lahendamisel tõhus.	Teenusega tagaotsitavaks kuulutatud isikute otsimine, teadmata kadunud isikute asukoha tuvastamine, tundmatu isiku või surnukeha tuvastamine, rahvusvahelise tagaotsimisega seotud teabevahetuse toimimine, välisriikidest kinnipeetud tagaotsitavate konvoeerimine Eestisse, välisriigi poolt tagaotsitavate kinnipidamine Eestis.
Eriüksuse ja kiirreageerimise teenus (vastutaja Politsei- ja Piirivalveamet)	PPA jõuab elu ohustava korralduse hädabiteate sündmuskohale kiirusega, mis hoiab ära rasked tagajärjed. Esmareageerija suudab tõkestada relvastatud äkkründaja.	Teenusega tagatakse avalikku korda ähvardava ohu ennetamine ja tõrjumine.

Olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid

Avaliku korra tagamine	Vastutaja	Seotud pool	Aasta
2.1 Eesti suuremates omavalitsustes on loodud suutlikus reageerida avaliku korra rikkumistele.	SIM	KOV, PPA	2024–2027
2.2 Erikorraldusorganitele on loodud õiguslikud võimalused lahendada neile pandud ülesandeid.	SIM, KOV, REM		2024–2027
Isikute kinnipidamine	Vastutaja	Seotud pool	Aasta
2.3 Kohalikel omavalitsustel on võimekus joobeseisundis isikuid kainenema toimetada ja kainenemas hoida (mh on selleks loodud õiguslikud eeldused). Loodud on õiguslikud eeldused, et luua kohalikel omavalitsustel suutlikkus pidada kainestusmaja.	SIM, JDM	KOV	2026

Programmi tegevus 3. Demineerimine

Eesmärk

Kiire ja asjakohane reageerimine pommi- ja plahvatusohu korral aitab vähendada nii inim-, vara- kui ka keskkonnakahju. Päästevõrgustik koos partneritega on nii koos kui ka eraldi valmis reageerima õnnetusele või ohule senisest paremini.

Mõõdikud

Programmi tegevuse eesmärgi mõõdikud	Suund	Tegelik			Sihttase					Andmeallikas
		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
Pommi- ja plahvatusohu korral on mandril tagatud demineerijate kohalejõudmine 90 min jooksul	Suurem parem	100 %	86,8 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	Päästeamet

Teenused

Programmi tegevust viiakse ellu järgmiste Päästeameti teenuste kaudu.

Teenuse nimetus	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus
Lahingumoonu ohu kõrvaldamise teenus (vastutaja Päästeamet)	Lahingumoonast tulenev oht on tuvastatud ja kõrvaldatud, mille tulemusena ei toimu plahvatusi ning on vähenenud lõhkematerjali kättesaadavus.	Teenusega tagatakse pommigruppides ühtlane võimekus ja valmisolek lahingumoonu ja lõhkematerjali ohuga seotud sündmustele reageerimiseks ja ohu kõrvaldamiseks. Teenusega pakutakse operatiivset komplekstegevust maismaal. Ressursimahukad tööd tehakse plaanilise demineerimistööna. Kiireloomulised väljakutsed teenindatakse esmajärjekorras ja sündmuskohale jõutakse 90 minuti jooksul (saatele reageerimisel lisandub transpordiliigist sõltuv aeg).
Pommi- ja plahvatusohu kõrvaldamise teenus (vastutaja Päästeamet)	Pommi- ja plahvatusoht on tuvastatud ja kõrvaldatud, mille tulemusena ei toimu plahvatusi ning on vähenenud lõhkematerjali kättesaadavus.	Pommiohu ja plahvatusohu kõrvaldamise teenus on tegevuste kogum pommiohu ja plahvatusohu ennetamiseks, väljaselgitamiseks ja kiireks kõrvaldamiseks. Pommiohuga seotud tööd on pommiähvarduse, pommikahtluse ja pommitehnilise kontrolli teostamine politsei operatsioonidel ja VIP visiitidel, leitud esemest tuleneva plahvatusohu väljaselgitamine ning plahvatusjärgne töö. Pommi- ja plahvatusohu ennetamiseks ning väljaselgitamiseks kasutatakse teenistuskooera.
Veealuse demineerimistöö teenus (vastutaja Päästeamet)	Siseveekogudest leitud plahvatusohtlikest esemetest tulenev oht on tuvastatud ja kõrvaldatud, mille tulemusena ei toimu plahvatusi ning on vähenenud lõhkematerjali kättesaadavus	Teenuse raames tagatakse demineerimiskeskuse tuukrimeeskondades ühtlane võimekus ja valmisolek veealusteks demineerimistöödeks, et selle käigus kõrvaldada lahingumoonu- ja plahvatusoht. Tuukrimeeskond moodustatakse tuukri kvalifikatsiooni omavatest demineerijatest. Demineerimiskeskuse tuukritel on võimekus teostada demineerimistöid siseveekogudes kuni 25 m sügavusel

Teenuse nimetus	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus
Keemia- ja kiirgusohu kõrvaldamise teenus (vastutaja Päästeamet)	CBRN oht on avastatud, levik tõkestatud ja kõrvaldatud, inimesed ja keskkond päästetud	Riikliku tähtsusega üritustel tehakse CBRN ründeohu seiret. Seire käigus kontrollitakse objekti visuaalselt ja mõõtevahenditega. Keemiliste mürkidega ründe reageerimisel otsitakse kannatanuid ja päästetakse inimesi, tõkestatakse mürgi levikut. Sündmusel tehakse mõõtmis- ja proovivõtmistööd mürgise aine tuvastamiseks ja levikuala määramiseks. Määratakse erinevad ohutsoonid. Tehakse saasteärahust ja kontrollitakse selle kvaliteeti. Keemilise lahingumoonu leiu korral töötavad pommigrupid koos CBRN spetsialistidega. Töö käigus identifitseeritakse ja hinnatakse lahingumoonu seisukorda ning valitakse hävitus- või neutraliseerimismeetod. Tööstusmürkidega seotud õnnetuste korral tehakse mõõtmis- ja proovivõtmistööd mürgise aine tuvastamiseks ja saastunud ala määramiseks. Toetatakse erialase teabega päästetööde juhti. Bioohu kahtlusega eseme leiu korral kontrollitakse ohu olemust kiirtestiga. Bioohu korral ese desinfitseeritakse või hävitatakse. Desinfitseeritakse sündmuskohta ja sündmusel kaitseriides osalenud päästjad. Eriolukorras luuakse ohualt väljumise kohta desinfitseerimispunkt. Radioloogilisele õnnetusele sekkumisel selgitatakse välja radionukliid. Märgistatakse suurenenud kiirgusega ala ning piiratakse sellele juurdepääs. Sündmusel tehakse kiirguseseiret ja vajadusel saasteärahust. Kiirgusallikas isoleeritakse ja antakse üle AS A.L.A.R.A. –le. Sekkumisel tehakse koostööd Keskkonnaameti kiirgusosakonnaga. Tuumaõnnetuse korral mõõdetakse saastatud pinna eraktiivsust ja selgitatakse välja saastatud alad. Kontrollitakse inimeste ja sõidukite saastatust, vajadusel tehakse desaktiveerimistööd. Tugevalt saastatud sõidukid isoleeritakse keelualal. Kiirgusallika leiu korral tuvastatakse tuumamaterjal

Olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid

Demineerimine	Vastutaja	Seotud pool	Aasta
3.1 Arendatud on Päästeameti Demineerimiskeskuse kaasaegseid ja ohutuid otsimise, tuvastamise ja lõhkamise meetodeid ning lõhkematerjali transpordivõimalusi ja hävitamist. Demineerijatele tagatakse kaasaegne kaitsevarustus ja erivahendid.	PÄA		2024–2026
3.2 Loodud on võimekus keemia-ja kiirgusohu sündmustele reageerimiseks 24/7	PÄA		2026-2029

Programmi tegevus 4. Päästmine maismaal ja siseveekogudel

Eesmärk

Kiire ja asjakohane reageerimine õnnetustele ja ohtudele aitab vähendada nii inim-, vara- kui ka keskkonnakahju, esmajärjekorras reageeritakse sündmustele, kus on ohus inimeste elu või tervis.

Mõõdikud

Programmi tegevuse eesmärgi mõõdikud	Suund	Tegelik			Sihttase					Allikas
		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
Elupäästevõimekusega päästekomando keskmine kohalejõudmise aeg elupääste-sündmusele (minutites)	Väiksem parem	9,4 min	9,56 min	9,5 min	10 min	10 min	10 min	10 min	10 min	Päästeamet
Eesti elanike osakaal, kellele on 15 min jooksul tagatud kutseliste- või/ja vabatahtlike päästemeeskondade poolt abi osutamine ¹⁰	Suurem parem	94,30%	92,40%	92,05%	92 %	93 %	93 %	93 %	93 %	Päästeamet

Teenused

Programmi tegevust viiakse ellu järgmiste Siseministeeriumi ja Päästeameti teenuste kaudu.

Teenuse nimetus	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus
Päästepoliitika kujundamine (vastutaja Siseministeerium)	Kiire ja asjakohane reageerimine õnnetustele ja ohtudele aitab vähendada nii inim-, vara- kui ka keskkonnakahju. Õnnetuste või ohtude korral reageeritakse esmajärjekorras sündmustele, kus on ohus inimeste elu või tervis. Õnnetustele ja ohtudele reageerimise valmisolekut on parandatud.	Päästepoliitika väljatöötamine ning ministeeriumi valitsemisala asutuste päästevaldkonna tegevuse koordineerimine.

¹⁰ Alates 2026. aastast tulenev sihttasemete muutus tuleneb ümardamisvahest ja viidud kooskõlla päästevõrgustiku strateegiaga.

Teenuse nimetus	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus
Vahtkustutustöö teenus (vastutaja Päästeamet)	Päästesündmusel või selle ohu korral on vahtkustutus läbi viidud vara ja keskkonna kiireks ja oskuslikuks päästmiseks.	Vahtkustutustöö teenus jaguneb neljaks tegevusvõimeks: <u>Tegevusvõime 1</u> Päästetöö baasteenus päästemeeskond, kasutades põhiauto standardvarustust; <u>Tegevusvõime 2</u> Eriväljaõppega päästemeeskond kasutades mobiilset kergvahuagregaati; <u>Tegevusvõime 3</u> Päästetöö baasteenus päästemeeskond kasutades vahtkustutusvõimekusega paakautot või vahuhaagist; Tegevusvõime 4 Eriväljaõppega päästemeeskond, kasutades vahtkustutusvõimekusega konteinerit.
Päästetöö baasteenus (vastutaja Päästeamet)	Päästesündmusel või selle ohu korral on elu, vara ja keskkond kiirelt ja oskuslikult päästetud põhiauto ja päästemeeskonnaga.	Päästetöö baasteenust tagatakse: - Päästemeeskonna poolt tagatakse sündmuskohale jõudes päästesündmuse ülevaade ning otsustatakse sekkumisvajadus, -viis ja -ulatus. - Tulekahjude kustutustöö teostamine, kasutades erinevaid kustutusviise, -aineid ja -vahendeid; - Hingamiskõlbmatust keskkonnas päästetegevuse läbiviimine suruõhuhingamisaparaatidega kokku vähemalt 2x20 minutit (1 päästja kahe ballooniga); - Päästetöö teostamine liiklusavarii korral. Teenuse raames antakse vigastatule esmaabi, vabastatakse vigastatu sõidukist, likvideeritakse süttimisoht ja tagatakse liiklusohutus; - Abitus seisundis inimes(t)e päästmine muudes situatsioonides; - Ohu kõrvaldamine päästesündmuse ennetamiseks; - Abitus seisundis looma/linnu päästmine eluohtlikust olukorrast; - Vigastatule esmaabi andmine professionaalse meditsiinilise abi saabumiseni; - Inimeste evakueerimine ohualalt; - Päästetöö juhtimise teenus
Maastikutulekahju kustutustöö teenus (vastutaja Päästeamet)	Maastikutulekahjude (mets, kulu, pinnas, muu looduslik materjal) päästesündmusel või selle ohu korral on vara ja keskkond kiirelt ja oskuslikult päästetud.	Metsatulekahju kustutustöö teenus jaguneb neljaks tegevusvõimeks: <u>Tegevusvõime 1</u> Päästetöö baasteenus päästemeeskond, kasutades põhiauto standardvarustust; <u>Tegevusvõime 2</u> Raskesti ligipääsetaval maastikul kasutatakse metsa- ja maastikutulekahjude lokaliseerimiseks ja likvideerimiseks teisaldatavaid tulekustutussüsteeme; mis võimaldavad: - kustutada ühe paagitäie kustutusveega vähemalt 50 m tulejoone ulatuses, kui tulekustutussüsteem on paigaldatud väikesegabariidilist ATV-tüüpi maastikusõidukile; - kustutada ühe paagitäie kustutusveega vähemalt 100 m tulejoone ulatuses, kui tulekustutussüsteem on paigaldatud suuregabariidilist ATV-tüüpi maastikusõidukile; - kustutada ühe paagitäie kustutusveega vähemalt 200 m tulejoone ulatuses, kui tulekustutussüsteem on paigaldatud roomikkonteinerautole. <u>Tegevusvõime 3</u> Metsa- ja maastikutulekahjude lokaliseerimine ja likvideerimine raskesti ligipääsetaval maastikul kasutades tulekustutusautot või metsakustutusautot. Tulekustutusautot kasutades võimaldab: - kustutada ühe paagitäie kustutusveega kuni 200m tulejoone ulatuses. Metsakustutusautot kasutades võimaldab: - kustutada mobiilselt liikudes ühe paagitäie kustutusveega vähemalt 300m tulejoone ulatuses. <u>Tegevusvõime 4</u> Metsa- ja maastikutulekahjude lokaliseerimine ja likvideerimine metsakustutuse konteineriga vähemalt 1500 m tulejoone ulatuses.
Keemiapääste teenus (vastutaja Päästeamet)	Ohtlike ainetega toimunud päästesündmusel või selle ohu korral on elu, vara ja keskkond kiirelt ja oskuslikult päästetud	Päästetöö keemiapääste teenus jaguneb kolmeks tegevusvõimeks: <u>Tegevusvõime 1</u> Päästetöö baasteenus päästemeeskond, kasutades päästja kaitseriietust ja põhiauto standardvarustust: - selgitab välja aine ohtlikkuse ja määrab ohuala; - teostab keemiasukeldumist ohtlike ainete keskkonda või ohualale kuni 20 minutit; - moodustab loputuskoha ning teostab kannatanute ja keemiasukeldujate veega loputamist; - teostab võimalusel reostuse lokaliseerimist. <u>Tegevusvõime 2</u> Keemiapääste eriväljaõppega päästemeeskond, kasutades keemiakaitseriietust ja keemiapääste erivarustust: - teostab keemiasukeldumist normaalsesse riskikeskkonnas kuni 90 minutit ja kõrgendatud riskikeskkonnas kuni 60 minutit; - tuvastab sündmuskohal kiirgusfooni,

Teenuse nimetus	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus
		<p>plahvatusohu ja hapnikusisalduse õhus; - mõõdab vähemalt kuue erineva aine kontsentratsiooni õhus; - moodustab loputus- või pesukoha ning teostab kannatanute ja keemiasukeldujate puhastust; - piirab absorbentmaterjaliga vedela ohtliku aine levikut kuni 500 liitrit; - sulgeb lekke korral vedelike mahuti või toru kuni 10 cm läbimõõduga ava; - pumpab ümber põlevvedelikke (leekpunkt üle 55 C°) ning vedelaid ohtlikke aineid. Pumpamise võimsus on kuni 70 l/min 3 meetri sügavuselt ja kuni 20 m kaugusele; - teostab vajadusel alumiiniummaterjalist tsisterni puurimist või eriüleminekutega tsisterni ettevalmistustööd ohtliku aine ümberpumpamiseks; - kogub kokku tahkeid või vedelaid ohtlikke aineid kuni 1000 liitri/kilogrammi; - neutraliseerib happelist reostust kuni 285 liitri ulatuses; - tagab 1000 liitrit desinfitseerimise ainet bioloogilise ohu korral.</p> <p><u>Tegevusvõime 3</u> Keemiapääste tehnilise võimekuse täiendamine pikaajaliste ja ressursimahukate ohtlike ainete seotud päästesündmuste lahendamiseks. Tegevusvõime võimaldab: - täiendavalt suurendada keemiasukeldumise võimekust kuni 150 minutit; - sulgeda lekke korral vedelike mahuti või toru kuni 30 cm läbimõõduga ava; - tagada vajadusel kuni 3000 kilogrammi tahkete või 9000 liitrit vedelate ohtlike ainete ajutine ladustamine mahutisse; - ümber pumpata plahvatusohtlikus keskkonnas põlevvedelikke ning vedelaid ohtlikke aineid. Pumpamise võimsus on kuni 300 l/min, 6 meetri sügavuselt ja kuni 70 m kaugusele; - teostada keemiasukeldujate suuremahulist puhastamist ohtlikust ainest sooja veega (tootmise võimekus 20 l/min).</p>
Naftareostuskorje teenus (vastutaja Päästeamet)	Naftareostusega toimunud päästesündmusel või selle ohu korral on vara ja keskkonda kahjustavad tegurid peatatud	<p>Päästetöö naftareostuskorje teenus jaguneb neljaks tegevusvõimeks: <u>Tegevusvõime 1</u> Päästetöö baasteenuse päästemeeskond, kasutades põhiauto standardvarustust: - lokaliseerib maismaal naftaproduktide reostuse kuni 70 liitri ulatuses; - sulgeb lekke korral vedelike mahuti või toru kuni 7 cm läbimõõduga ava. <u>Tegevusvõime 2</u> Naftareostuskorje eriväljaõppega päästemeeskond, kasutades naftareostuskorje teenuse erivarustust: - lokaliseerib maismaal kergete naftaproduktide reostuse kuni 1000 liitrit ulatuses; - lokaliseerib voolavas vees (0,3 m/s) või seisva vee pinnal kergete naftaproduktide reostuse absorbentmaterjaliga kuni 500 liitri ulatuses; - piirab kergete naftaproduktide reostuse levikut absorbentmaterjaliga veepinnal kuni 40 m ulatuses; - teostab kergete naftaproduktide (leekpunktiga üle 55C°) ümberpumpamise töid tootlikkusega kuni 50 l/min. <u>Tegevusvõime 3</u> Naftareostuskorje eriväljaõppega päästemeeskond, kasutades naftareostuskorje teenuse erivarustust ja eritehnikat: - lokaliseerib kergete ja raskete naftaproduktide reostuse maismaal absorbeerivate materjalidega ja tehniliste vahenditega kuni 5000 liitri ulatuses; - piirab kergete naftaproduktide reostuse levikut absorbentpoomiga veepinnal kuni 100 m ulatuses; - lokaliseerib naftaproduktide reostuse rannikumeres kuni 0,5 m lainekõrguse korral, siseveekogudes või voolavas vees (<= 3 m/s) poomidega kuni 400 m ulatuses; - korjab kokku rasked naftaproduktid veepinnalt skimmeriga tootlikkusega 2 m³/h kuni 10 000 liitri ulatuses; - teostab raskete naftaproduktide ümberpumpamise töid tootlikkusega kuni 2 m³/h; - tagab 50 kaasatava isiku varustamise isikukaitse- ja käsitöövahenditega 3 ööpäevaks. <u>Tegevusvõime 4</u> Naftareostuskorje tehnilise võimekuse suurendamine pikaajaliste ja ressursimahukate naftareostusega seotud päästesündmuste lahendamiseks. Tegevusvõime võimaldab: - lokaliseerida kergete, raskete ja väga raskete naftaproduktide reostuse ranniku- ja kaldaalalt ning siseveekogudel; - lokaliseerida</p>

Teenuse nimetus	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus
		naftaproduktide reostuse veepinnal 800 meetri ulatuses, kasutades selleks ranniku- ja kaldapoome; - kokku korjata rasked naftaproduktid veepinnalt töölaeva skimmeriga tootlikkusega kuni 3 m³/h; - kokku korjata rasked ja väga raskete naftaproduktid kaldaäärast tootlikkusega kuni 25 m³/h; - teostada raskete ja väga raskete naftaproduktide ümberpumpamise töid tootlikkusega kuni 25 m³/h; - kokku korjata kerged naftaproduktid maapinnalt vaakumseadmega tootlikkusega kuni 5 m³/h; - tagada 50 kaasatava isiku varustamise isikukaitse- ja käsitöövahenditega 7 ööpäevaks.
Veepääste teenus (vastutaja Päästeamet)	Veekeskkonnas toimunud päästesündmusel või selle ohu korral on elu ja vara kiirelt ning oskuslikult päästetud	Päästetöö veepääste teenus jaguneb neljaks tegevusvõimeks. <u>Tegevusvõime 1</u> - Päästja kaitseriietust ning esmaseid päästevahendeid kasutav päästemeeskond on päästnud elu kuni 20m kaldast vette sisenemata ja 30m veekeskkonda sisenedes. - Jääoludes on elu päästetud kuni 15m kandva jääkatte piirist. <u>Tegevusvõime 2</u> - Pinnaltpääste kuivülikonda ja päästelauda kasutav siseveekogude eriväljaõppega päästemeeskond päästnud elu ja vara kuni 300m kaldast/rannast. - Täiendavalt on teostatud esmased otsingutööd vahetult vee pinna alt ning osaletud üleujutuste korral vara päästmisel ning tagajärgede likvideerimisel. <u>Tegevusvõime 3</u> - Pinnaltpääste kuivülikondasid, päästelauda ning siseveekogudele mõeldud päästetööde paati kasutav siseveekogude eriväljaõppega päästemeeskond on päästnud elu ja vara kogu siseveekogu ulatuses. - Merealal on elu päästetud kuni 1 km rannast kuni 1 m lainekõrguse korral. - Täiendavalt on teostatud esmased otsingutööd vahetult veepinna alt ning osaletud üleujutuse korral vara päästmisel ja tagajärgede likvideerimise ning on abistatud naftareostuskorje teenust päästetööde paatidega poomide vedamiseks. <u>Tegevusvõime 4</u> - Pinnaltpääste kuivülikondasid, päästelauda ja merealale mõeldud päästetööde paati või jetti kasutav mereala eriväljaõppega päästemeeskond on päästnud elu kaldalähedasel merealal. - Siseveekogudel on elu ja vara päästetud kogu siseveekogu ulatuses. - Täiendavalt on abistatud naftareostuskorje teenust päästetööde paatidega poomide vedamiseks.
Varingupääste teenus (vastutaja Päästeamet)	Varingutega toimunud päästesündmustel või selle ohu korral on inimesed ja loomad kiirelt ning oskuslikult päästetud	Varingupääste teenus jaguneb kaheks tegevusvõimeks: <u>Tegevusvõime 1</u> . Teostatakse varinguõnnetustel päästetööd põhiauto baasil päästemeeskonnaga, kus päästemeeskond: - teostab inimeste ja loomade otsingut ja päästmist varingust, kasutades selleks olemasolevaid teadmisi ja põhiauto varustust; - teostab otsingutöid peamiselt kuulamise, vaatluse ja kompamise teel; - avab tööde käigus ja toestab varisenud või varisemisohtlikke konstruktsioone, eemaldab väikesefraktsioonilist materjali ning konstruktsioonide detaile. <u>Tegevusvõime 2</u> . Teostatakse päästetöid varinguõnnetustel, kasutades spetsiifilisi tehnilisi vahendeid ja eriväljaõppega meeskonda(-sid). Lisaks tegevusvõime 1-le peab päästemeeskond: - valdkonnaspetsiifiliselt nõustama päästetöö juhti sündmuse paremaks korraldamiseks ja tööde koordineerimisel; - teostama otsingutöid spetsiaalse akustilise kuulamisseadme ja optiliste vaatlusseadmetega; - taktikaliselt koordineerima sündmusele kaasatud otsingukoerte tööd läbi otsingukoerte juhtide; - teostama varisenud või varisemisohus konstruktsioonide toetust ja stabiliseerimist metalloestuselementidega ja/või puitmaterjaliga; - läbima lõikamise või purustamise teel erinevaid materjale (puit-, kivija raudbetoonkonstruktsioonid); - lõikama metallkonstruktsioone kuumlõikeseadeldisega; - korraldama koostööd rasketehnikaga, sh.

Teenuse nimetus	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus
		troppimine (suurte elementide ja konstruktsioonide tõste- ja liigutamise tööd); - töötama kõrgustes, sügavustes ja kaldpindadel, mis vajab päästjate, päästetavate ja varustuse jaoks julgestusvahendeid (nt nõõrid); - teostama päästetöid kitsastes tingimustes.
Nõõripääste teenus (vastutaja Päästeamet)	Kõrgustes ja sügavustes toimunud päästesündmusel või selle ohu korral on elu kiirelt ja oskuslikult päästetud	Päästetöö nõõripääste teenus jaguneb kaheks tegevusvõimeks. <u>Tegevusvõime 1</u> Päästja kaitseriietust ja põhiauto standardvarustust kasutav baasteenuse päästemeeskond on päästnud elu kuni 10m sügavustest (peamiselt šahtidest ja kaevudest). <u>Tegevusvõime 2</u> Päästja kaitseriietust ja nõõripääste erivarustust kasutav erivaljaõppega päästemeeskond on päästnud elu kuni 50m sügavuselt ja kõrguselt.
Kõrgustest päästetöö teenus (vastutaja Päästeamet)	Kõrgustes toimunud päästesündmusel või selle ohu korral on elu ja vara kiirelt ja oskuslikult redel- või tõstukmehhanismidega päästetud.	Kõrgustest päästetöö teenus jaguneb kaheks tegevusvõimeks: <u>Tegevusvõime 1</u> Päästemeeskond, kasutades käsiredeleid, teeb päästetöid kuni 10 meetri (hoone kolmandalt korruselt) kõrgusel; <u>Tegevusvõime 2</u> Päästemeeskond, kasutades redel- või tõstukautot ja selle varustust, teeb päästetöid kuni tõstemehhanismi maksimaalse kõrguseni. Redelautode päästekõrgus on kuni 30 ja tõstukautodel kuni 42 või 54 m. Redel- ja tõstukautodega kõrgustes: – päästetakse inimesi ja loomi ning vara; – tehakse tulekustutusoperatsioone (vee transport, kustutamine käsi- ja statsionaarsete joatorudega); – toetatakse päästetöid (ala valgustamine, vaatlus, tõstevahend).

Olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid

Päästmine maismaal ja siseveekogudel	Vastutaja	Seotud pool	Aasta
4.1. Suurendatud on Päästeameti rannikureostuse likvideerimise võimekust (sh tagatud HELCOM nõuded).	SIM	PÄA	2026-2029
4.2. Suurendatud on päästetöö toimepidevust ning suutlikkust (kliimamuutustega seoses) üleujutustele ja varingutele reageerida, tormikahjustusi likvideerida ja metsa- ja maastikutulekahjusid kustutada ning tagada toimepidevus kriiside korral (sh elanikkonnakaitselised tegevused).	SIM	PÄA, PPA, KLIM	2026–2029

Programmi tegevus 5. Abi osutamine Eesti päästepiirkonnas¹¹

Eesmärk

Eesti päästepiirkonnas hätta sattunud inimene saab riigi otsingu- ja päästeteenistusest kiiresti asjakohast abi ning päästetakse.

Mõõdikud

Programmi tegevuse eesmärgi mõõdikud	Suund	Tegelik			Sihttase					Andmeallikas
		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
Keskmine otsingu- ja päästeüksuse ¹² lennu- või mereõnnetuse sündmuskohale jõudmise aeg	Väiksem parem	34 min	40 min	37,15 min	60 min	60 min	60 min	60 min	60 min	Politsei- ja Piirivalveamet
Keskmine otsingu- ja päästetööde ressursi alarmeerimise aeg lennu- või merepääste juhtumile, kui ohus on inimelu	Väiksem parem	4,48 min	4,15 min	6,18 min	4 min	4 min	4 min	4 min	4 min	Politsei- ja Piirivalveamet
Juhtumite osakaal, millele esmane otsingu- ja päästeüksus reageeris 15 min jooksul	Suurem parem					Algtase selgub 2025. aastal				Politsei- ja Piirivalveamet

¹¹ Päästepiirkond on rahvusvaheliste konventsioonide alusel naaberriikidega kokkulepitud ala, mille piires riik tagab hädateadete vastuvõtmise, sidepidamise, lennu- ja merepääste juhtumite koordineerimise ning otsingu- ja päästetööde (SAR – *search and rescue*) tegemise. Lennu- ja merepäästes mõistetakse päästepiirkonna all merealasid ja piiriveekogusid, lennupääste korral lisaks ka maismaad.

Päästepiirkond ühtib lennuinfoiirkonnaga ja ei kattu riigipiiriga.

¹² Otsingu- ja päästeüksuse (SRU- *search and rescue unit*) mõiste tuleneb Rahvusvahelisest mereotsingute ja -pääste 1979. aasta konventsioonist. See on sihtotstarbeline üksus, mis koosneb spetsiifilise väljaõppe saanud isikutest, kel on otsingu- ja päästeoperatsioonide kiireks teostamiseks vajalik varustus. Eesti otsingu- ja päästeüksused on PPA, PÄA ja MeV ning PPA'ga merepäästetööde lepingu sõlminud vabatahtlike merepäästjate üksused.

Teenused

Programmi tegevust viiakse ellu järgmiste Siseministeeriumi ning Politsei- ja Piirivalveameti teenuste kaudu.

Teenuse nimetus	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus
Merepääste poliitika kujundamine (vastutaja Siseministeerium)	Kõik merehätta sattunud inimesed Eesti päästepiirkonnas päästetakse. Kiire ja asjakohane reageerimine õnnetustele ja ohtudele Eesti päästepiirkonnas aitab vähendada nii inim-, vara- kui ka keskkonnakahju. Ollakse valmis suuremahulise sündmuse lahendamiseks koostöös partneritega.	Eesti päästepiirkonnas lennu- ja merepääste ning piiriveekogudel reostustõrje poliitika kujundamine.
Rannikuvalve teenus (vastutaja Politsei- ja Piirivalveamet)	Tagatakse merel ja laevatatavatel siseveekogudel õiguskord.	Teenusega tagatakse õigusrežiim merel ja laevatatavatel siseveekogudel ning ohutu meresõidu nõuete järgmine. Piirirežiimi tagamiseks teostatakse patrullitegevust vee- ning õhusõidukitega.
Piiriveekogudel reostustõrje teenus (vastutaja Politsei- ja Piirivalveamet)	Likvideeritakse reostused piiriveekogul enne kaldale jõudmist.	Teenusega tagatakse avastatud reostuse likvideerimine piiriveekogul.
SAR teenus (vastutaja Politsei- ja Piirivalveamet)	Päästetakse lennu- või laevaõnnetusse sattunute elu.	Teenusega tagatakse inimeste päästmise korraldamine Eesti päästepiirkonnas.

Olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid

Abi osutamine Eesti päästepiirkonnas	Vastutaja	Seotud pool	Aasta
5.1 Suurendada Politsei- ja Piirivalveameti reostuse likvideerimise võimekust piiriveekogudel.	PPA		2026-2029
5.2 Arendatud on võimekust saata hädasolevale laevale spetsiaalse väljaõppega abimeeskond (MIRG).	PPA	SiM, PÄA, partnerid	2024–2026
5.3 Tõstetud on lennu- ja merepääste võimekust.	PPA	SiM, PÄA, SMIT, partnerid	2024–2026
5.4 Talvisel navigatsioonihooajal on suurendatud otsingu- ja päästetööde võimekust Eesti päästepiirkonnas.	PPA	SIM, PÄA, SMIT, partnerid	2026-2029

Programmi tegevus 6. Süüteomenetlus

Eesmärk

Sündmuste lahendamist ja korrariikumiste lõpetamist toetavad digilahendused ja automaatsed järelvalvesüsteemid, mille abil on süütegude menetlemine muutunud inimestele mugavamaks, kiiremaks ja efektiivsemaks.

Mõõdikud

Programmi mõõdikud	Suund	Tegelik			Sihttase					Andmeallikas
		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
Kriminaalmenetluse digitaalselt läbiviimise osakaal	Suurem parem	0 %	-	5,5 %	30 %	30 %	30 %	50 %	50 %	Politsei- ja Piirivalveamet
Väärteomenetluste (kiir- ja üldmenetlus) digitaalselt läbiviimise osakaal	Suurem parem	0 %	-	-	30 %	30 %	30 %	90 %	90 %	Politsei- ja Piirivalveamet

Teenused

Programmi tegevust viiakse ellu järgmiste Politsei- ja Piirivalveameti teenuste kaudu.

Teenuse nimetus	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus
Väärteokaristuse täideviimise teenus (vastutaja Politsei- ja Piirivalveamet)	PPA on süütegude lahendamisel tõhus.	Teenusega tagatakse PPA ametnike koostatud väärteootsustes rahaliste nõuete haldamine.
Kogukonnaga seotud süütegude lahendamise teenus (vastutaja Politsei- ja Piirivalveamet)	PPA on süütegude lahendamisel tõhus.	Teenusega tagatakse kogukonna turvalisust häirivate kuritegude ennetamine ja kohtueelne menetlemine (va raskete peitkuritegude ja organiseeritud kuritegelike gruppide poolt toimepandud kuritegude menetlemine).

Olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid

Järelevalve automatiseerimine	Vastutaja	Seotud pool	Aasta
6.1 Kasutusele on võetud automaatsed järelevalve- ja neid toetavad süsteemid (nt HIS 2.0) ülesannete täitmisel, kus inimese sekkumine ei ole vajalik.	PPA	SIM, SMIT,	2024–2027
6.2 Analüüsitud on tehnilisi võimalusi ja õiguslikke aluseid AI kasutamiseks videopildi töötlemiseks (avaliku ruumi kaamerate pildilt), ohtude tuvastamiseks ja neile reageerimiseks.	PPA	SIM, SMIT, HÄK	2027
6.3 Loodud on eeldused infovahetuseks teiste EL-i liikmesriikide ja rahvusvaheliste koostööpartneritega korrariikumiste lahendamisel, süütegude avastamisel ja tõkestamisel.	PPA	SIM, SMIT	2024–2026

Menetluste digiteerimine	Vastutaja	Seotud pool	Aasta
6.4 Nii väärteo-, kriminaal- kui ka haldusmenetlus on digiteeritud vastavalt süüteomenetluse digitaliseerimise tegevuskavale.	JDM	SIM	2024–2026
6.5 Elektrooniliste menetluste läbiviimist toetavad mobiilne töökoht ja IT-lahendused.	PPA	SIM, SMIT	2024–2026
6.6 Välja on töötatud ja kasutusele võetud infosüsteemid mittedigitaalsete asitõendite haldamiseks paberivabalt.	JDM	PPA, KAPO, SIM, SMIT	2026

Kriminalistika arendamine	Vastutaja	Seotud pool	Aasta
6.7 Loodud on digitaalkriminalistika serveripõhine kaughallatav vaatlussüsteem.	PPA, SMIT	SIM, JDM	2024–2026
6.8 Ajakohastatud on regulatsioone, mis toetaksid digitaalset kriminaalmenetlust ning digitaalsete tõendite kogumist ning õiguslikku töötlemist.	SIM	PPA	2026
6.9 Digitaalsete tõendite koopiafailide arhiveerimise lahendused on automatiseeritud ¹³ .	PPA, SMIT	JDM	2026
6.10 Kriminalistika teenuse töövoogude halduse keskkonna liidestamine ühtse digitaalse süüteomenetluse süsteemiga ¹⁴ .	PPA, SMIT		2026

¹³ Lahendus on koostöös SMIT-iga juba olemas, kuid see tuleb automatiseerida, hetkel suunatakse käsitsi arhiivi; see on üks osa süüteomenetluse digitaliseerimisest ja PPA siseselt seotud MIS-x / PRIS arendustega.

¹⁴ See on üks osa süüteomenetluse digitaliseerimisest ja PPA siseselt seotud MIS-x / PRIS arendustega.

5. Programmi juhtimiskorraldus

Ülevaade programmi koostamise, elluviimise ja aruandluse korraldusest

Programm ajakohastatakse kord aastas riigieelarve koostamise käigus, et tagada kooskõla riigi eelarvestrateegia ja riigi rahaliste võimalustega. Programmi kooskõlastab Siseministeerium, planeerides programmi kaudu oma teenuste raha ning selle kinnitab Siseminister pärast riigieelarve seaduse vastuvõtmist. Programm tehakse kättesaadavaks ja vajaduse korral esitatakse teadmiseks või arvamuse avaldamiseks teistele programmi eesmärkidesse panustavatele pooltele.

Programm annab suuna välisvahendite planeerimisele ja kasutamisele.

Programmi elluviimist juhivad ja järelevalvet selle elluviimise üle teevad järgmised Siseministeeriumi asekantslerid:

- 1) sisejulgeoleku asekantsler;
- 2) pääste- ja kriisivalmiduse asekantsler.

Programmi elluviimist koordineerib ja selle täitmise üle teeb järelevalvet Siseministeerium. Programmi seire toimub kord aastas tulemusaruande koostamise käigus. Siseministeerium koostab tulemusaruande tervikdokumendi. Arengukava täitmise aruandluse, sh programmi aruandluse ja lõpparuande koostamisel lähtutakse seda reguleerivatest Vabariigi Valitsuse määrustest.

Siseturvalisuse arengukava juhtkomisjon annab valdkonna arengukavaga seotud tulemusaruande põhjal soovitusi valdkonna arengukava eesmärkide elluviimisega seotud ja neile kaasa aitavate programmide algatamiseks, muutmiseks või lõpetamiseks.

Vajaduse korral moodustatakse Siseministeeriumi poolt täiendavaid tööühmi ja korraldatakse arutelusid programmi elluviimisega seotud poolte ja huvirühmadega.

Programm avalikustatakse Siseministeeriumi kodulehel.

Ülevaade valitsemisaladest ja huvirühmadest, kes on programmi koostamisse ja rakendamisse kaasatud

Et luua siseturvalisuse valdkonnast terviklik arusaamine ja tõhustada koostööd, kajastatakse programmis olulisimate arendus- ja tegevuseesmärkide juures nii nende asutuste vastutus, kes planeerivad nende pakutavate teenuste raha selles programmis, ent informatsiooniks ka nende asutuste vastutus, kes oma teenuste raha siin programmis ei planeeri, kuid kelle panuseta jääks programmis nimetatud eesmärk saavutamata. (Muul juhul eesmärkide saavutamisele positiivse mõjuga asutuste tegevusi dokumendis ei dubleerita). Laiemate arendus- ja tegevuseesmärkide väljatoomine, mida ministeeriumid oma haldusalas ellu viivad, võimaldab luua valdkonnast terviklikumat arusaamist ja tõhustab koostööd.

Programmi uuendamiseks kasutatakse olemasolevaid kaasamise formaate ning tehakse koostööd teiste valitsemisalade asutustega ja teiste partneritega, aidates kaasa programmi eesmärkide saavutamisele, mis on välja toodud programmi üldinfo osas. Programmi tegevuste rakendamisse kaasatakse valitsemisalade asutusi ja teisi partnereid arendus- ja tegevuseesmärkide elluviimise kaudu. Programmi on lisatud viited teiste valitsemisalade arengudokumentidele.

Ülevaade programmi seostest teiste arengudokumentidega¹⁵

SISETURVALISUSE ARENGUKAVA 2020–2030 JA PROGRAMM KIIRE JA ASJATUNDLIK ABI

Eesti 2035 üldised suunad, eeldused julgeoleku ja turvalisuse tagamiseks täpsustab seatud sihte, valdkondade panust turvalisuse loomisel	Eesti säästva arengu riiklik strateegia „Säästev Eesti 21“ üldised suunad säästvaks arenguks, heaolu kasv, ühiskonna sidusus aitab kaasa jätkusuutliku arengu eeldustele sh ühiskonna sidususele	Kriminaalpoliitika põhialused aastani 2030 suunad kuritegevuse-vastase võitluse osas arvestab läbivalt põhialustega	Heaolu arengukava 2023–2030 sotsiaalne turvalisus, rändepoliitika eesmärkidele tugi elukvaliteedi parandamine, turvatunne
Rahvastiku tervise arengukava 2020–2030 vigastussurmade, õnnetuste ja alkoholi tarbimise vähendamine, vaimne tervis vigastussurmade, riskeeriva käitumise vähendamine	Spordipoliitika põhialused aastani 2030 noorte positiivse käitumise ja ühiskondliku vastutuse edendamine kaudne mõju, arvestab ja aitab kaasa hoiakute kujunemisele, nt spordiga seotud tegevused	Liiklusohutusprogramm 2016–2025 Liiklussurmade sh elu, tervise ja varajahjude vähendamine ei dubleeri, aga arvestab ja aitab kaasa sh hoiakute, keskkonna, järelevalve kaudu	Kultuuri arengukava 2021–2030 mitmekesisust väärtustav ja turvatunnet toetav kultuuriruum, kaasamise ja osalemise toetamine inimeste osalemise ja kogukondliku koostegutsemise soodustamine
Eesti digiühiskond 2030 sihid küberjulgeoleku- ja turvalisuse osas, teavitus küberkuritegevuse vastane võitlus, üldised eeldused inimeste hoiakute kujundamiseks, digitaalsete lahenduste edendamine	Haridusvaldkonna arengukava 2021–2035 toetab inimeste heaolu ja turvalisust üldoskuste arendamise, ühise kultuuri- ja väärtusruumi kaudu; turvaline õppekeskkond tegevussuunad ennetuse ja ohutu käitumise edendamiseks	Noortevaldkonna arengukava 2021–2035 noorte aktiivsus, üksijäämise ja eemaldumise ennetus sh toetav turvavõrgustik arvestab ja aitab kaasa ennetustööle ja sh noorsootööle, et toetada sotsiaalseid oskuseid ja vähendada riskikäitumist	Transpordi ja liikuvuse arengukava 2021–2035 Turvaline transpordi taristu, riskeeriva käitumise vähendamine Liiklussurmade ja sh elu ja tervise, varakahjude vähendamine ennetuse ning kiire abi pakkumisega
Välispoliitika arengukava 2030 julgeolekut toetava rahvusvahelise keskkonna kujundamine, rahvusvaheliste suhete edendamine, reisimise riskikommunikatsioon, rahvastiku-halduse toetamine Eesti maine kujundamise kaudu arvestab tegevussuundadega, mõjutab eri poliitikate kujundamisega Eesti rahvusvahelist mainet	Sidusa Eesti arengukava 2021–2030 ühiskonna sidusus, jagatud riigiidentiteet, kohanemise toetamine, kodanike algatav hoiak, kodaniku-ühiskonna võimestamine üldised suunad, eeldused julgeoleku ja turvalisuse tagamiseks	Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava 2030 toiduohutus ja sellega seotud tööohutus; maa- ja rannakogukondade elujõulisus turvaline elukeskkond on eeldus põllumajanduse arengukava eesmärkidele	Kliimamuutustega kohanemise arengukava aastani 2030 üldised suunad kliimamuutuste mõjuga kohanemiseks, Eesti haavatavuse vähendamiseks, eeldused keskkonnakahju ja inimkannatuste vähendamiseks pääste- ja kriisireguleerimis ja hädaolukordadeks valmisoleku edendamine, äärmuslike ilmastikuolude riskide maandamine

¹⁵ - tähistab teise arengudokumendi mõju siseturvalisuse valdkonnale. arengudokumendi sihtidele.

- tähistab siseturvalisuse mõju teise

LISA 1

Programmi teenuste rahastamiskava

Programm: „Kiire ja asjatundlik abi 2026–2029“

Programmi teenuste rahastamiskava	Eelarve			
	2026	2027	2028	2029
Programmi kulud	218 935 391	217 730 373	215 319 922	223 492 758
<u>Programmi tegevus</u>				
Hädaabiteadete vastuvõtmine ning abi väljasaatmine	7 319 840	7 301 436	7 334 413	7 334 967
Hädaabiteadete menetlemise valdkonna poliitika kujundamine	151 519	148 656	181 941	182 155
Hädaabiteadete vastuvõtmine ja töötlemise teenus	7 168 322	7 152 780	7 152 473	7 152 813
<u>Programmi tegevus</u>				
Avaliku korra tagamine	72 823 008	72 573 898	71 422 809	71 420 440
Eriüksuse ja kiirreageerimise teenus	11 285 458	11 269 982	11 165 971	11 166 080
Isikute kinnipidamise teenus	6 702 152	6 681 986	6 236 038	6 235 993
Isikute otsimise teenus	1 065 439	1 019 487	752 959	749 729
Korrakaitsepoliitika kujundamine	263 450	255 907	255 396	255 963
Liiklusjärelevalve teenus	6 291 789	6 248 502	6 246 877	6 246 699
Patrullitöö teenus	47 214 721	47 098 034	46 765 567	46 765 976
<u>Programmi tegevus</u>				
Demineerimine	6 027 550	5 966 913	5 928 653	4 954 024
Keemia ja kiirgusohu kõrvaldamise teenus	645 693	644 208	635 868	508 306
Lahingumoonu ohu kõrvaldamise teenus	2 380 885	2 376 643	2 357 782	2 258 641
Pommi ja plahvatusohu kõrvaldamise teenus	2 522 751	2 521 058	2 512 712	1 877 394
Veealuse demineerimistöö teenus	612 210	606 722	587 864	476 876

Programmi rahastamiskava	teenuste	Eelarve			
		2026	2027	2028	2029
<u>Programmi tegevus</u>					
Päästmine maismaal ja siseveekogudel		82 199 227	82 063 370	81 603 468	90 757 356
Keemiapääste teenus		2 275 528	2 269 946	2 228 344	2 280 878
Kõrgustest päästetöö teenus		3 864 665	3 854 486	3 833 922	4 230 688
Maastikutulekahju kustutustöö teenus		3 044 288	3 036 383	2 994 785	3 293 384
Naftareostuskorje teenus		1 503 384	1 499 617	1 479 053	1 466 071
Nööripääste teenus		1 527 316	1 523 599	1 478 493	1 491 266
Päästepoliitika kujundamine		227 959	351 797	245 940	194 820
Päästetöö baasteenus		65 184 389	64 966 329	64 906 516	73 598 834
Vahtkustutustöö teenus		1 366 740	1 363 563	1 321 965	1 263 048
Varingupääste teenus		1 323 514	1 320 432	1 278 834	1 221 365
Veepääste teenus		1 881 444	1 877 218	1 835 618	1 717 002
<u>Programmi tegevus</u>					
Abi osutamine Eesti päästepiirkonnas		13 224 458	13 008 247	12 146 967	12 149 966
Merepääste poliitika kujundamine		225 036	221 327	224 444	228 382
Piiriveekogudel reostustõrje teenus		199 233	199 022	167 857	167 862
Rannikuvalve teenus		3 684 269	3 543 140	3 176 355	3 175 295
SAR teenus		9 115 920	9 044 759	8 578 312	8 578 427
<u>Programmi tegevus</u>					
Süüteomenetlus		37 207 318	36 634 790	36 718 037	36 708 812
Kogukonnaga seotud süütegude lahendamise teenus		35 809 057	35 297 628	35 321 875	35 309 649
ST_EA		1 277 965	1 216 962	1 275 962	1 278 962
Väärteokaristuse täideviimise teenus		120 297	120 200	120 200	120 201

Lisainformatsioon

www.siseministeerium.ee/stak2030

